

Výukový materiál v rámci projektu OPVK 1.5 Peníze středním školám

Číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0883
Název projektu: Rozvoj vzdělanosti
Číslo šablony: I/2
Datum vytvoření: 11. 9. 2012
Autor: Mgr. Renáta Zbořilová
Určeno pro předmět: Český jazyk a literatura
Tematická oblast: Porozumění textům v kontextu literárního vývoje 20. a 21. století
Obor vzdělání: Obchodník (66-41-L/01) – 3. ročník
Název výukového materiálu: pracovní list **G. Apollinaire – Kaligramy**
Popis využití: materiál k výkladu učitele, úkoly ověřují pochopení učiva, stimulují žáky k tvořivým činnostem
Čas: 15 minut

Kaligramy (1918) – ve sbírce autor **Guillaume Apollinaire** využívá grafického uspořádání slov, spojuje literaturu s výtvarným uměním; styl typický pro kubofuturismus

ukázka Apollinairova kaligramu (překlad Jindřich Hořejší):

S
A
LUT
M
O N
D E
DONT
JE SUIS
LA LAN
GUE É
LOQUEN
TE QUESA
BOUCHE
O PARIS
TIRE ET TIRERA
T O U JOURS
AUX A L
LEM ANDS
(originální francouzská verze)

B
U
D
ZDRÁV
S
V E
T E
JEHOŽ
JÁ JSEM
VÝMLUVNÝM
JAZYKEM
KTERÝ TVÁ
ÚSTA
Ó PARÍŽI
VYPLAZUJI A BUDOU
VYPLAZOVAT
VEČ NĚ
NAN EMCE
(převédeno do češtiny)

1. Vytvořte definici vystihující podstatu kaligramu. Všimněte si, jaký je vztah mezi obsahem a „tvarem“ básně.

.....

.....

.....

.....

2. Zjistěte, kteří autoři také tvořili kaligramy.

.....

.....

.....

3. Označte, zda tvrzení odpovídá kubofuturismu:

a) Je to avantgardní směr.	ANO – NE
b) Rozvíjí se na konci 20. století.	ANO – NE
c) Vznikl spojením dvou moderních směrů.	ANO – NE
d) Do Evropy se dostává z Ameriky.	ANO – NE
e) Vyhýbá se vlivu výtvarného umění na literaturu.	ANO – NE

4. Pokuste se vytvořit jednoduchý kaligram. Může zobrazovat cokoli a báseň se nemusí rýmovat.

5. S tvorbou kaligramu nějakým způsobem souvisejí také pojmy ideogram, kaligrafie, typografie, font. Přiřaďte je k jednotlivým definicím:

- a) sada grafických znaků odpovídající danému typu písma

.....

- b) synonymum pro výraz kaligram

.....

- c) dekorativní způsob písma s ilustracemi, ornamentem apod.; krasopis

.....

- d) výtvarné a technické řešení tiskoviny; knihtisk

.....

Zdroje:

APOLLINAIRE, Guillaume. *Kaligramy* [online]. [cit. 1.09.2012]. Dostupný na WWW: <<http://www.ceskaliteratura.cz/translat/apollin.htm>>.